

Model Inkuiiri 5E Dalam Pengajaran Bahasa Melayu
5E Inquiry Model in Malay Language Teaching

Musirin Bin Mosin & Connie C. Ah Gang @ Christine
Fakulti Psikologi dan Pendidikan, Universiti Malaysia Sabah

Corresponding author: musirin@ums.edu.my

Dihantar: 20 November 2023/Penambahbaikan: 21 Januari 2024/Diterima: 2 Mac 2024/Terbit: 29 Mac 2024
DOI: <https://doi.org/10.51200/jpp.v12i1.5010>

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk meneliti pelaksanaan dan kesan Model Inkuiiri 5E dalam pengajaran Bahasa Melayu. Kajian melibatkan enam informan di Penampang. Metodologi kajian adalah kualitatif dengan memungut data secara temu bual dan analisis secara deskriptif ke atas enam orang informan. Hasil kajian menunjukkan pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran guru adalah menjurus kepada perbincangan, sumbang saran, pengumpulan bahan *hand on*, pemberian tajuk awal, aktiviti berpusatkan pelajar, penggunaan *tablet*, teknik IMBaKup dan pembinaan soalan pemahaman, telah meninggalkan kesan positif kepada pelajar di mana mereka berasa seronok, tidak bosan, mudah faham, dan senang mengingat fakta yang dipelajari. Rumusnya, secara keseluruhan kajian ini dapat memperbaiki amalan pengajaran dan pembelajaran guru, di mana kepenggunaan Model Inkuiiri 5E menjadikan pengajaran guru lebih kreatif.

Kata kunci: Model Inkuiiri 5E, Pengajaran, Bahasa Melayu

Abstract

This study aims to examine the implementation and effects of the 5E Inquiry Model" in the teaching of the Malay Language. The study conducted in Penampang involved six informants. The qualitative research methodology is collecting data through interviews and descriptive analysis of six informants. The results of the study show that the implementation of teaching and learning by teachers is aimed at discussion, brainstorming, collection of hands-on materials, giving initial titles, student-centered activities, use of tablets, IMBaKup techniques, and the construction of comprehension questions, has left a positive impact on students where they feel fun, not boring, easy to understand, and easy to remember learned facts. Overall, this study can improve teachers' teaching and learning practices. The 5E Inquiry Model makes teachers' teaching more creative.

Keywords: 5E Inquiry Model, Teaching, Malay Language

Pengenalan

Bahasa Melayu merupakan subjek teras yang diwajibkan lulus dalam peperiksaan oleh Lembaga Peperiksaan Malaysia. Kedudukannya sebagai bahasa pengantar di sekolah termaktub dalam akta bahasa kebangsaan 550 di mana fungsi ini terpakai bagi seluruh sekolah rendah, sekolah menengah kebangsaan serta Institusi Pengajian Tinggi Awam Malaysia. Dalam sukanan pelajaran Bahasa Melayu sekolah menengah terdapat tiga bidang penggunaan bahasa, iaitu bidang interpersonel, maklumat dan bidang estetik. Manakala aspek kemahiran yang perlu dikuasai adalah kemahiran mendengar dan bertutur, membaca serta kemahiran menulis. Bagi mencapai tahap pengajaran yang maksimum sewajarnya sepanjang proses pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu, hendaklah menekankan penggabungan empat kemahiran secara serentak. Dalam KSSM terdapat Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran Bahasa Melayu yang menekankan tiga perkara, iaitu standard kandungan, standard pembelajaran dan standard prestasi. Kandungan kurikulum Bahasa Melayu inilah yang akan melengkapkan pelajar dengan ketrampilan berbahasa dan berkomunikasi serta memastikan pelajar dibekalkan dengan pengetahuan, kemahiran dan nilai yang relevan dengan keperluan semasa bagi menghadapi cabaran abad ke-21. Justeru sepatutnya dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu memerlukan guru kreatif dalam menghasilkan metod pengajaran yang berkesan, agar pelajar dapat mengaplikasi, menganalisis, menilai dan mencipta suatu berkaitan dengan aktiviti pembelajaran. Pembelajaran yang disarankan adalah pembelajaran berasaskan model inkuiiri 5E supaya akhirnya pelajar menguasai Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT).

Pernyataan Masalah

Pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu yang menekankan keupayaan mengaplikasi, menganalisis, menilai dan mencipta sangat memerlukan guru yang kreatif dan kritis dalam penyampaian pembelajaran. Bagaimanapun dalam kebanyakan waktu pengajaran guru didapati masih terikat dengan cara pengajaran konvensional dan berpusatkan guru. Pengajaran seumpama ini, menyebabkan pelajar bersifat pasif dan merasa bosan (Siti Zabidah, 2006).

Pengajaran dalam aspek penulisan karangan sering menampakkan kelemahan pengajaran guru di mana pelajar kurang didedahkan dengan kemahiran, teknik dan strategi menulis karangan menyebabkan pelajar kurang bersedia untuk menulis karangan (Haris Fazilah Kassim, 2002). Guru dalam konteks ini lebih banyak memberi pendedahan secara menyeluruh sesuatu tajuk semata-mata untuk memenuhi keperluan peperiksaan. Roselan Baki (2003) juga menjelaskan bahawa kebanyakan guru kurang jelas dengan kandungan penulisan serta hanya menerapkan pengalaman yang pernah dilalui ketika mempelajari aspek penulisan di sekolah satu ketika dahulu sebagai asas mengajar penulisan. Oleh kerana pengajaran penulisan suatu proses yang kompleks, maka sewajarnya pengajaran Bahasa Melayu perlu dilakukan mengikut tahap-tahap yang sistematis.

Kegagalan menggunakan kepelbagai pendekatan, kaedah dan teknik dalam proses pengajaran dan pembelajaran menjadi punca pelajar kurang mahir menulis karangan (Marohaini, 2004). Beliau juga menyatakan bahawa kaedah pengajaran karangan berasaskan penghuraian guru tidak banyak membantu kepada peningkatan kemahiran pelajar dalam penulisan karangan. Ini bermakna bahawa kreativiti amat penting dalam hal menyampaikan ilmu penulisan karangan. Kreativiti pengajaran melalui kaedah projek amat bersesuaian tetapi bermasalah dari segi kekangan masa, di mana guru terpaksa memperuntukkan masa yang

panjang untuk pengajaran dengan cara ini (Yahya Othman & DK Suzanawaty Pg Osman, 2014). Vera (2016) menyatakan pengajaran berasaskan model amat sesuai kepada semua pelajar. Model pembelajaran inkuiiri menurut Vera, suatu proses menggunakan pemikiran pelajar terutama dalam memperolehi pengetahuan melalui pencarian dan pengorganisasian konsep dan peraturan. Tuntasnya inkuiiri bukan sahaja dapat membangunkan kemampuan berfikir tetapi juga potensi pelajar secara menyeluruh.

Meneliti isu yang dibangkitkan berkaitan pengajaran dalam penulisan karangan didapati bahawa kelemahan penguasaan pelajar dalam penulisan banyak dipengaruhi oleh ketidakupayaan guru dalam menyampaikan kemahiran-kemahiran asas mugarang disamping kelemahan dalam menghasilkan pendekatan dan kaedah yang sesuai dalam pengajaran penulisan Bahasa Melayu. Justeru itu, dalam kajian ini, pengkaji mengusulkan kaedah kontekstual dalam pengajaran Bahasa Melayu.

Model Inkuiiri

Model Inkuiiri merupakan satu kaedah yang direka bentuk untuk membina pengetahuan dan kefahaman sendiri melalui penyiasatan kendiri. Masha Smallhorn et al. (2015) menjelaskan, Model Inkuiiri adalah suatu kaedah yang menggabungkan amalan berpusatkan pelajar, melaksana aktiviti secara sendiri (*hands on*) seterusnya menjana hasil penemuan. Manakala tafsiran Oxford (1995) *inquiry is about concerning something, asking for an information and an investigation*. Dalam keadaan ada sifat ingin tahu, lalu bertanya, maka mendorong untuk melakukan penyiasatan. Opara, Jacinta Agbarachi dan Nkasiobi (2011) yang mengulas jurnal Sund dan Trowbridge (1973) menyatakan inkuiiri sebagai kaedah yang menetapkan penyiasatan seperti mana para saintis membangunkan, memahami dan mengaplikasi pengetahuan atau idea baru melalui penyoalan yang sistematik, membuat hipotesis dan eksperimen yang melibatkan penerokaan (*discovery*). Terdapat tiga cadangan Sund dan Trowbridge (1973) iaitu yang pertama ialah memberikan garis panduan kepada pelajar dalam menggunakan kaedah inkuiiri khusus mereka yang belum tahu cara menggunakan kaedah yang disarankan. Dalam hal ini guru merancang pengajaran dengan memberi permasalahan untuk diselesaikan oleh pelajar melalui soalan-soalan mudah dan mengkhusus. Cadangan yang kedua ialah memberikan persoalan bebas (*free inquiry*) untuk menggalakkan pelajar menjalankan penyelidikan seperti seorang saintis dengan menggunakan kaedah yang dirangka bagi mencari penyelesaian masalah. Seterusnya, persoalan yang ketiga ialah berikan persoalan yang diubah suai (*modified inquiry*) berdasarkan permasalahan yang dan pelajar menyelesaikan permasalahan tersebut melalui pemerhatian, penerokaan dan kaedah penyelidikan. Lazimnya permasalahan yang diwujudkan oleh guru ditelaah oleh pelajar secara berkumpulan sementara guru memainkan peranan sebagai fasilitator yang membimbangi pelajar agar terus bermotivasi dalam melaksanakan penyiasatan.

Bagi Colburn (2000) inkuiiri ini merupakan suatu kaedah yang menekankan pembelajaran berpusatkan pelajar dengan lima aktiviti *hands-on* disediakan. Manakala Rodger Bybee (2009) memperkenalkan Model Inkuiiri 5E yang mengkhusus dalam bidang kajian Kurikulum Sains Biologi. Bagaimanapun beliau memaklumkan bahawa model ini boleh digunakan dalam bidang-bidang lain dengan penyesuaian. Terdapat lima dimensi fokus model inkuiiri ini, iaitu *engagement* (penglibatan), *exploration* (penerokaan), *explanation* (penerangan), *elaboration* (pengembangan) dan *evaluation* (penilaian). Kelima-lima dimensi inilah yang menjadi tunjang kepada kajian dalam mentelaah pelaksanaan dan kesan model Inkuiiri dalam pengajaran Bahasa Melayu. Kemahiran inkuiiri ini amat penting dikuasai oleh

guru dan pelajar kerana perkara ini ada disarankan dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM 2013-2025).

Bagi meneliti lebih jauh mengenai inkuiiri dalam pembelajaran, teori yang relevan sebagai panduan mentelaah isu yang timbul dalam pengajaran dengan model yang disediakan ialah Teori Konstruktivisme. Teori ini menjadi asas tindakan dalam model inkuiiri kerana dalam teori jelas memperkatakan akan pentingnya pelajar membina idea baru daripada pengetahuan sedia ada mereka. Berikut beberapa prinsip-prinsip asas dalam Teori Konstruktivisme iaitu: (i) Pengetahuan dibina oleh pelajar dengan rangsanan refleksi oleh guru; (ii) Setiap pelajar mempunyai pengetahuan sedia ada dan pengetahuan asas; (iii) Proses pembinaan pengetahuan melibatkan aspek sosial (pelajar bertukar-tukar pendapat); (iv) Guru merupakan fasilitator dalam proses pembinaan pengetahuan pelajar; (v) Guru membimbang pelajar bukan memindahkan ilmu pengetahuan terus ke otak pelajar; (vi) Guru bertanggungjawab untuk memberi para pelajar petunjuk dan garis panduan yang sesuai dan (vii) Guru tidak memberi jawapan kepada soalan-soalan yang dikemukakan sebaliknya hanya berperanan untuk bertanyakan soalan-soalan yang memberangsangkan pemikiran para pelajar. Jelaslah bahawa teori ini sesuai digunakan untuk membantu pelaksanaan kajian. Ia juga menjadi panduan dalam menentukan kaedah yang bersesuaian untuk menghasilkan rancangan pengajaran kepada pelajar sekali-gus mencapai objektif kajian itu sendiri.

Sorotan Kajian

Model pembelajaran inkuiiri mula digunakan di Malaysia pada tahun 1972 semasa pengenalan mata pelajaran Sains Moden seperti subjek Kimia, Fizik dan Biologi (Winnie Sim Siew Li & Mohamad Yusof Arshad, 2015). Bagaimanapun pembelajaran inkuiiri ini pada awalnya tidak dapat diimplementasi kerana kekurangan kemudahan fizikal. Dari segi pelaksanaan Model Pembelajaran Inkuiiri ini boleh diaplikasi dalam bilik darjah dengan merancang aktiviti bagi mencari jawapan dalam menyelesaikan sesuatu permasalahan. Bulbul (2010) yang merupakan pakar dalam subjek Matematik dan Fizik menyatakan terdapat banyak kaedah yang boleh digunakan. Dalam hal ini, Opara, Jacinta Aqbarachi dan Nkasiobi (2011) menyatakan inkuiiri melalui persoalan (*inquiry through questioning*) boleh digunakan oleh guru bagi membantu pelajar merancang tindakan dan mencapai objektif pembelajaran. Selain itu, inkuiiri melalui demonstrasi (*inquiry through demonstration*) boleh digunakan dengan cara guru memberi contoh dan cara membuat rujukan. Manakala inkuiiri melalui perbincangan (*inquiry through discussion*) boleh dilakukan dengan cara guru memberi aktiviti secara berkumpulan kepada pelajar dalam membincangkan sesuatu topik pembelajaran.

Salah satu model inkuiiri yang dicadangkan dalam kajian ini ialah Model Inkuiiri 5E (*engagement, exploration, explanation, elaboration dan evaluation*). Model yang diperkenalkan oleh Rodger Bybee (2009) ini berfokus dalam kurikulum Sains dan Biologi. Meskipun fokus adalah kurikulum Sains dan Biologi tetapi model ini boleh digunakan dalam bidang lain (Masha Smallhon & Jeanne Young et al., 2015). Alizah Lambri dan Zambri Mahamod (2015) menjelaskan kaedah dan aktiviti pengajaran serta pembelajaran yang boleh digunakan dalam pengajaran Bahasa Melayu ialah perbincangan, penyoalan, simulasi, sumbang saran, penyelasaian masalah, aktiviti berkumpulan, permainan, pembelajaran berdasarkan masalah, berdasarkan projek dan kaedah inkuiiri penemuan. Dalam kajian Zamri (2014) kaedah pembelajaran berpusatkan pelajar dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu bukan sahaja memberi kesan positif dari segi sikap tetapi telah membantu menggalakkan perkembangan kemahiran insaniah dalam berkomunikasi. Manakala kajian

Masyuniza Yunos (2015) di Segamat, Johor berkaitan model inkuiiri menunjukkan tahap sederhana dalam penguasaan kemahiran literasi digital, komunikasi, dan penghasilan produktiviti, sementara tahap penguasaan tinggi bagi norma dan nilai kerohanian serta dimensi pemikiran inventif (daya cipta). Penggunaan kaedah inkuiiri juga didapati mampu membuka ruang kepada pendidik dalam menyediakan pembelajaran yang aktif kepada pelajar kerana kaedah ini dapat mengembangkan pemikiran pelajar secara menyeluruh apabila mereka menggunakan minda secara optimum (Mohd Paris Salleh, 2016 dalam ulasan ke atas dapatan Peter, Abiadun & Jinathan (2010).

Dapatlah dirumuskan bahawa tugas guru dalam pengajaran dan pembelajaran inkuiiri sepenuhnya sebagai fasilitator dan pemudah cara supaya pelajar dapat mempelajari dan menggunakan kemahiran semasa proses menjana maklumat. Pembelajaran kendiri sesungguhnya dapat melahirkan seorang pelajar berdikari yang mampu “*sustain*” dalam menangani kekangan semasa pada era global ini.

Metodologi Kajian

Metodologi merupakan kaedah yang saintifik yang dapat menghuraikan kaedah yang digunakan dalam penyelidikan. Othman Mohamed (2001) menyatakan bahawa metodologi ialah suatu prosedur yang sistematik menggabungkan penyesuaian pendekatan kajian serta analisis data yang satu aliran dengan peraturan tersendiri bagi memastikan pencapaian dalam penyelidikan adalah baik dan sempurna. Pranee Liamputtong (2009) pula menjelaskan metodologi sebagai prinsip-prinsip yang mendasari pendekatan penyelidikan tertentu, di mana ianya berbeza daripada “kaedah” sebagai cara pengumpulan data. Manakala Gay, Mills dan Airasim (2006) menjelaskan reka bentuk kajian sebagai suatu panduan kepada pengkaji untuk melihat secara menyeluruh isu yang akan dikaji, meneliti idea serta memastikan kekurangan kajian dapat diperbaiki.

Reka bentuk kajian adalah kualitatif dengan kaedah mengutip data adalah temu bual dan pemerhatian. Kajian kualitatif ini merupakan kaedah yang paling sesuai untuk mendapatkan kefahaman tentang fenomena yang dikaji (Creswell, 2008). Dalam konteks ini, subjek kajian adalah terdiri daripada enam orang yang dipilih secara bertujuan di mana setiap subjek memiliki ciri-ciri homogenus. Manakala data dianalisis secara manual dengan lima prosedur yang perlu diikuti, iaitu; pembacaan data transkripsi, menyaring, mengkategori data, mengekod secara “*open coding*” dan “*axial coding*” serta membuat kesimpulan tema dan kategori. Bukti data yang digunakan dalam kajian ini adalah dalam bentuk teks verbatim.

Dapatan Kajian

Hasil daripada analisis data didapati beberapa cara pelaksanaan model inkuiiri dan kesannya dalam pengajaran dan pembelajaran. Cara pelaksanaan pengajaran berdasarkan model inkuiiri ialah; sumbang saran, penggunaan bahan (*tablet*), carian bahan berkumpulan, berpusatkan pelajar, tajuk awal, bahan *hand on*, perbincangan kumpulan, inkuiiri berkumpulan, dan membina soalan pemahaman kendiri.

Sumbang Saran

Informan A menyarankan pengajaran menulis karangan berkaitan pencemaran alam sekitar agar menggunakan sumbang saran sebagai bentuk galakan kepada pelajar aktif sepanjang pembelajaran. Arahan kepada sumbang saran dilaksanakan dengan meneliti punca, kesan dan langkah. Bukti bagi pernyataan ini adalah seperti berikut;

...contoh kalau soalan tersebut berkaitan pencemaran alam sekitar...secara langsung dia (pelajar) boleh melibatkan diri secara aktiflah dan boleh bagi sumbang saran idea tentang punca, kesan dan langkah mengatasi masalah tersebut.

Penggunaan Tablet

Informan A juga menyatakan proses inkuiiri ini amat memberangsangkan dengan penggunaan *tablet* yang disediakan oleh sekolah di mana akses maklumat amat mudah diperolehi. Bukti seperti teks verbatim di bawah;

...melalui barang digitallah...kita ada tablet di sekolah. Jadi kita boleh akseslah...

Carian Bahan Berkumpulan

Manipulasi model inkuiiri dalam penulisan karangan menurut informan B dapat menggalakkan pelajar mencari bahan secara berkumpulan dengan menggunakan sumber-sumber yang ada. Contoh teks verbatim sebagai sokongan;

...minta pelajar cari bahan melalui sumber-sumber yang ada...biasanya saya akan buat dalam kumpulan.

Selain daripada penggunaan bahan sedia ada yang tidak terhad bilangannya secara maujud, pelajar juga secara lazim boleh digalakkan mencari maklumat menggunakan internet seperti mana kenyataan informan B berikut;

...biasanya pelajar, saya galakkan mencari bahan yang tidaklah terhad kepada apa-apa sumber yang di luar sana, tetapi pelajar kan zaman sekarang ini biasa dengan teknologi moden. Memang... biasa budak cari dari internet kah...google begitu.

Berpusatkan Pelajar

Daripada analisis temu bual menunjukkan model inkuiiri banyak mengarah kepada pencarian maklumat secara kendiri. Aktiviti carian maklumat seperti ini merupakan aktiviti berpusatkan pelajar sama ada ianya dilaksanakan secara individu atau berkumpulan. Pernyataan ini sejajar dengan teks verbatim yang diujarkan oleh informan B.

...pelajar boleh mencari maklumat secara sendiri atau berkumpulan di mana aktiviti dilaksanakan oleh pelajar dengan sendirinya tanpa bantuan sepenuhnya daripada guru.

Bahan Hand On

Pemberian bahan secara *hand on* dalam pengajaran karangan dapat membuka ruang perbincangan dalam kalangan pelajar. Dengan bahan tersebut pelajar dapat menjana maklumat serta mencungkil pengetahuan sedia ada pelajar sebagaimana pendapat informan D pada teks verbatim berikut;

...Satu daripada cara saya untuk ambil tahu macam dorang punya pengetahuan sedia ada untuk tajuk yang saya ajar...saya akan bagi bahan juga dengan mereka untuk kemudian mereka akan buat perbincangan berkumpulan...

Perbincangan Berkumpulan

Informan E pula mengambil pendekatan perbincangan dalam kumpulan terutamanya dalam hal mengindahkan kawasan sekolah. Dalam pengajaran ini guru banyak memberikan ruang kepada pelajar menyumbangkan idea sepanjang perbincangan berkumpulan itu. Lihat teks verbatim;

...jadi saya ambil pendekatan berkumpulanlah supaya mereka tidak rasa bosan dan mengantuk. Saya kurangkan bercakap, lebihkan kepada pelajar. Mereka yang menyumbangkan idea, berbincang dalam kumpulan.

Teks verbatim ini disokong dengan Dokumen 5E yang menunjukkan tajuk pembelajaran “Cara Mengindahkan Kawasan Sekolah”, Bahagian B Perenggan isi. Tajuk pengajaran ini jelas amat bersesuaian diajar dalam bentuk perbincangan secara berkumpulan. Lihat Dokumen berikut;

TARIKH: 12 SEP 2019 (WHAMIS)		KELAS: 4 AL BATANI
TOPIK		KARANGAN (BAHAGIAN B: PERENGGAN ISI).
TAJUK	CARA MENGINDAHKAN KAWASAN SEKOLAH	
SUBJEK TAHUN	B.MELAYU	MASA: 11.10-12.10
STANDARD KANDUNGAN		
Dokumen D5E		

Rajah 1 Dokumen 5E

Tajuk Pembelajaran Diberi Awal

Berpandukan model inkuiri (*engagement*) informan C, D dan F menyatakan akan memberi tajuk pembelajaran lebih awal kepada pelajar supaya mereka boleh menjana maklumat mengenai tajuk pembelajaran. Carian maklumat dalam kalangan pelajar ini menepati keperluan

model inkuiiri fasa pertama dan juga yang berkaitan dengan penerokaan (*exploration*). Ini dapat dibuktikan melalui teks verbatim berikut;

Tajuk akan diberikan awal, pelajar itu mencari bahan dahulu selepas itu datang ke sekolah baru kita bincang semula lebih detail supaya lebih banyak daptan yang diperolehi... (Informan C)

Minggu lalu cikgu sudah berikan tugas kumpulan masing-masing. Jadi seperti yang dijanjikan, hari ini kita akan dengar pembentangan. (Informan D: Pemerhatian)

Iya...sebab macam tajuk prosa pun sebelum ini, setiap kumpulan dia memang pilih satu. Jadi maksudnya, mereka adalah tuan rumah kepada PDPC itu. (Informan F)

Daripada teks di atas, menunjukkan informan C dapat menjana bahan untuk dibincang, manakala informan D secara praktik meminta pelajar membuat tugas berkumpulan dan membentang hasil di hadapan guru. Sementara informan F mengarahkan pelajar menjana maklumat tajuk pembelajaran, iaitu prosa. Ini menunjukkan pelajar mencari dan meneroka sendiri bahan dan maklumat yang bersesuaian untuk pembelajaran.

Teknik IMBaKup

Teknik IMBaKup ini digunakan oleh informan A dalam mengaplikasi model inkuiiri dalam aspek penulisan. IMBaKup ini merupakan akronim bagi Idea (I), Mengapa (M), Bagaimana (Ba), Kesan (K), ungkapan (U) dan Penegasan (P). Dalam konteks ini pelajar dapat melaksanakan aktiviti pembelajaran dengan menggunakan kata tanya yang disertakan. Lihat teks verbatim;

...saya biasa gunakan teknik IMBaKup...jadi semua ini kalau kita lihat merupakan kata tanya...jadi apabila pelajar membina karangan, mereka akan berdasarkan kata tanya tersebutlah.

Daripada pemerhatian pula, aktiviti pembentangan kumpulan menunjukkan pelajar berpandukan kepada Teknik IMBaKup terutamanya bagi kumpulan 4 yang diperhatikan oleh pengkaji. Lihat preskripsi pembentangan pelajar.

- Kami dari kumpulan 4. Peranan kerajaan dalam menjaga kesihatan rakyat
- 1: Idea (I): ...kerajaan menggalakkan rakyat menjalani pemeriksaan kesihatan...
 - 2: Mengapa (M): ...agar sebarang penyakit dapat dikesan pada peringkat awal...
 - 3: Bagaimana (Ba): ...kerajaan menyediakan kemudahan pemeriksaan kesihatan...
 - 4: Ungkapan (U):..jangan sudah terhantuk baru tengadah dan nasi sudah menjadi bubur
 - 5: Penegasan (P):...kerajaan menggalakkan masyarakat menjalani pemeriksaan...

Berdasarkan pemerhatian yang dilaksanakan ini menunjukkan model inkuiiri dapat berfungsi sebagai panduan pelajar dalam aktiviti perbincangan seterusnya menjana maklumat pembelajaran bagi kumpulan berkenaan.

Membina Soalan Pemahaman

Aktiviti membina soalan pemahaman ini merupakan aktiviti yang dipraktikkan oleh informan F dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu. Aktiviti ini amat bersesuaian dalam mengembangkan kreativiti minda pelajar dan memenuhi dimensi kelima dalam model inkuiiri 5E, iaitu *elaboration*. Tugas guru dalam konteks ini hanya sebagai pembimbing kepada pelajar dalam membuat tugasannya mereka. Lihat teks verbatim berikut;

...saya memang menggalakkan begitu cuma...saya memang terbimbang...
err apa saja murid lakukan, saya akan tengok dulu. Contoh... soalan
pemahaman yang dia buat tu kan.

Rumusnya, aktiviti pembelajaran yang berlandaskan model inkuiiri jelas memberi nilai tambah kreatif dalam pengajaran guru. Pada masa yang sama, pengajaran dan pembelajaran secara berpandu ini dapat meninggalkan kesan positif kepada penerimaan dan prestasi pembelajaran pelajar.

Kesan Pelaksanaan Model Inkuiiri 5E

Penggunaan model inkuiiri dalam pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu menunjukkan banyak kesan-kesan positif yang diperolehi pelajar terutamanya rasa keseronokan, kefahaman kandungan pembelajaran, kreativiti dan kemahiran berfikir dan dorongan dan motivasi pembelajaran.

Rasa Seronok dan Tidak Bosan

Pembelajaran berdasarkan model inkuiiri pada informan B, banyak menimbulkan rasa keseronokan dan kefahaman terhadap kandungan pembelajaran. Lihat contoh teks verbatim.

ah...biasanya kalau saya tanya pendapat pelajar sendiri, ...memang mereka lebih suka, lebih senang dan mudah faham dengan cara ini (inkuiiri)

Pendapat ini dilihat selaras dengan dapatan pemerhatian, di mana pengkaji dapat melihat suasana pembelajaran yang seronok semasa proses perbincangan di dalam kelas. Pelajar boleh ketawa apabila mendengar perkongsian rakan kumpulan di hadapan kelas. Contoh;

Murid 1: Selamat pagi Saiful. Ini kawan saya. Dia selalu tolong saya

Guru B: Mana yang lebih, positif atau negatif?

Murid 1: Kalau saya ada masalah, dia boleh tau. Trus Dida akan tanya saya, ko kenapa?

Guru B: Nasihat?

Murid 1: Ada juga. Dia bilang, jangan main game, belajarlah sendiri dia bilang. (Murid-murid semua ketawa)

(Pemerhatian 2B)

Selain informan B, informan C juga berpendapat pelajar merasa seronok sama ada dalam temu bual atau pemerhatian. Lihat teks;

Ya...kertas 1 lebih seronok sebab mereka boleh berbincang. Sebab dia merumuskan 1 topik. Keseluruhannya, yang bagusnya inkuiri ini dalam penulisan lah.

Manakala dalam pemerhatian, pelajar berasa sangat gembira dan bertepuk tangan setiap kali rakan mereka selesai membentangkan hasil kumpulan.

Murid 2: Disamping itu, penggunaan kenderaan bermotor yang menyebabkan pencemaran udara dan bunyi. Pembakaran terbuka, pokok-pokok dibakar dengan tujuan pertanian. Tambahan pula...haha (ketawa kerana silap baca). Kesimpulannya semua pihak harus bertanggungjawab mengatas masalah ini. (Murid tepuk tangan)

(Pemerhatian 3C)

Sementara itu, informan F, berpendapat penggunaan model inkuiri dapat menimbulkan rasa tidak bosan, kerana selain maklumat dijana sendiri oleh pelajar tetapi juga guru dapat memberi input berupa maklumat pembelajaran. Lihat teks verbatim;

...mereka boleh selesai masalah bersama-sama...dan menghasilkan satu pembelajaran yang tidaklah membosankan sebab tidak dengar asyik guru yang memberikan input.

Murid Lebih Mudah Faham dan Senang Ingat

Daripada analisis penggunaan model inkuiri dalam penulisan karangan, informan A dan B sependapat bahawa pelajar lebih mudah faham dan lebih senang ingat maklumat yang dipelajari. Lihat teks verbatim berikut;

...model inkuiri ini sangat membantulah dari segi pemahaman ah...pelajar dan secara tidak langsung mereka dapat hasilkan sebuah karangan yang baik. (Informan A)

ah...biasanya kalau saya tanya pendapat pelajar sendirilah, memang mereka lebih suka dan lebih senang dan lebih mudah faham dengan cara ini. (Informan B)

Bagi informan E penggunaan model inkuiiri ini memudahkan pelajar menjana idea serta membuat huraian isi yang mereka perolehi. Teks verbatim dapat dirujuk seperti berikut;

...penulisan mereka lebih senang dapat idea dan lebih mudah menghuraikan isi-isi dorang dapat berbanding sebelum ini... (Informan E)

Meningkatkan Kreativiti dan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT)

Dalam pembelajaran secara kumpulan, informan A dan D berpendapat bahawa pelajar lebih mudah mengembangkan idea melalui perbincangan dan aktiviti berkumpulan. Lihat teks verbatim;

...em kalau dalam kumpulan pun mereka akan berbincang sesama mereka dengan bantuan daripada guru. dari segi bagaimana mereka mengembangkan idea . (Informan A)

...Pada saya banyak positiflah sebab kalau kita sekarang tengok sekarang, soalan peperiksaan dia lebih banyak er...yang berbentuk KBAT. Dia memberi peluang kepada pelajar untuk belajar err secara kreatif dan kritis. (Informan D)

Penggunaan model inkuiiri dalam pengajaran dan pembelajaran menggalakkan pelajar lebih kreatif dan kritis. Informan E berasa yakin pelajar lebih kritis dan kreatif kerana aktiviti pembelajaran dapat menggalakkan pemikiran di luar kotak. Lihat teks;

...kalau kekuatan tu, kita boleh bantu pelajar berfikir di luar kotak...mereka lebih kreatiflah untuk selesaikan apa-apa masalah. (Informan E)

Begitu juga informan F yang berpendapat daya kreativiti pelajar membolehkan mereka memikirkan idea lain dan mencari idea lebih baik setiap kali pembelajaran pelajar berlangsung. Lihat teks;

...kreativiti. Maksudnya, murid tidak terikat dengan satu cara... murid dapat murid yang berbeza-beza dan boleh menggunakan pelbagai sumber. (Informan F)

Dorongan dan Motivasi

Informan B berpendapat bahawa semasa perbincangan berlangsung, pelajar yang pasif dan malas akan dapat motivasi semasa pelajar lain berbincang. Dorongan ini menjadi faktor penting kepada perubahan sikap pelajar dalam bilik darjah. Lihat teks;

Ada dorongan ya memang ada. Positiflah. Jadi itulah bagus kalau kita buat macam dalam bentuk kumpulan. Walaupun sikit...kalau macam individu ini, masing-masing adakan. (Informan B)

Informan E juga bersetuju, di mana murid lebih bermotivasi untuk mengikut pertandingan menulis esei. Lihat teks;

...kalau ada pertandingan, mereka lebih ada motivasi sebab dorang cakap sudah pernah kita buat di kelas. (Informan E)

Membentuk Kemandirian Pelajar dan Memupuk Kerjasama

Penggunaan model inkuiiri dalam pembelajaran dapat membentuk kemandirian pelajar khususnya dalam melatih pelajar dalam berkomunikasi, berkongsi idea dan mewujudkan kerjasama. Informan B menyatakan seperti berikut;

...pelajar banyak manfaat sepanjang pembelajaran berasaskan model inkuiiri. Durang dilatih berkomunikasi, berkongsi idea dan bekerjasama satu sama lain.

Manakala Informan F pula melihat penggunaan model inkuiiri sebagai satu cara pelajar dilatih menyelesaikan masalah. Lihat teks;

...selain daripada memupuk kerjasama dalam kalangan murid, mereka dilatih juga dalam menyelesaikan masalah bersama-sama.

Perbincangan

Model inkuiiri 5E yang menunjangi kajian ini, menunjukkan fungsi yang selaras dengan cara pelaksanaan yang ditetapkan. Lima tunjang dalam model ini kelihatan kepenggunaannya dalam pengajaran dan pembelajaran guru. Bagi tunjang penglibatan (*engagement*) menunjukkan kepenggunaan yang dominan khususnya aktiviti perbincangan dalam kumpulan dan sumbang saran.

Manakala proses penerokaan (*exploration*) sinonim dengan pelaksanaan pengajaran dalam penyediaan bahan *hand on*, carian bahan berkumpulan dan pemberian tajuk awal kepada pelajar. Aktiviti mencari bahan dan maklumat ini memerlukan pelajar meneroka maklumat dan bahan keperluan pembelajaran secara bersama dalam kumpulan. Penerangan guru sebagai fasilitator dan penglibatan pelajar dalam pembentangan hasil carian terkait dengan model inkuiiri penerangan (*explanation*).

Aktiviti pengajaran melibatkan penggunaan teknik IMBaKup memperlihatkan fungsi model inkuiiri pengembangan (*elaboration*) di mana guru bukan sahaja memandu pelajar menjana idea tetapi juga mengembangkan idea melalui kepenggunaan persoalan mengapa dan bagaimana sesuatu idea memberi kesan dengan ungkapan yang menarik seterusnya membuat penegasan terhadap idea dan maklumat yang diperolehi.

Model inkuiiri yang terakhir pula berkait rapat dengan aktiviti penilaian (*evaluation*) di mana pelajar beraktiviti dalam membina soalan pemahaman. Kemahiran kendiri yang diperolehi melalui penerangan guru, penglibatan pelajar dalam aktiviti carian bahan, maklumat secara berkumpulan sebelum ini membawa kepada pengembangan kemahiran pelajar dalam memahami keperluan sesuatu tajuk pembelajaran. Rangkuman daripada empat peringkat model inkuiiri pembelajaran ini membolehkan pelajar menilai keupayaan kendiri dengan membina soalan kefahaman. Daripada hasil kajian menunjukkan pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran semasa guru adalah berasaskan model inkuiiri 5E. Justeru dapatkan kajian ini

secara tuntas mengesahkan lima fungsi utama model kajian serta idea Teori Konstruktivisme yang menekankan betapa pentingnya aktiviti pembelajaran terancang dengan galakan penglibatan pelajar maksimum dalam pembelajaran.

Selain meneliti implikasi kajian terhadap model, perlu dibincang adalah implikasi kajian terhadap literatur lepas. Daripada kajian menunjukkan aktiviti pengajaran yang berfokus kepada aktiviti pelajar secara berkumpulan, perbincangan, sumbang saran dan penyoalan adalah selaras dengan dapatan Alizah Lamri & Zamri Mahamod (2015) yang menyatakan dapatan yang serupa. Manakala dapatan kajian yang menekankan proses pembelajaran berpusatkan pelajar mengesahkan kajian Zamri (2014) yang menekankan pengajaran berpusatkan pelajar dalam pembelajaran Bahasa Melayu dapat memberikan kesan positif dalam memperkembangkan kemahiran insaniah dalam berkomunikasi.

Kesimpulan

Perkara penting yang dapat disimpulkan daripada kajian ini adalah keperluan seseorang pendidik untuk memahami model dan teori pembelajaran itu sendiri. Ini adalah kerana kefahaman yang mendalam terhadap model dan teori ibarat memahami falsafah pengajaran dan pembelajaran. Idea yang terangkum kemas dalam model dan teori menjadi panduan berguna kepada guru untuk memecah kebuntuan menangani isu pelajar lemah dalam pembelajaran, tidak fokus, kurang minat, tidak seronok sekali-gus lemah pencapaian dalam subjek yang dikaji iaitu Bahasa Melayu. Sebaliknya dengan berpandukan model dan teori ini, guru dapat menyediakan pengajaran yang segar dan kreatif dengan penggunaan teknik-teknik tertentu. Tuntasnya, guru adalah arketik pembelajaran dalam membina kemenjadian pelajar khususnya dalam subjek yang menjadi fokus kajian, iaitu Bahasa Melayu.

Rujukan

- Alizah Lamri & Zamri Mahamod (2015). *Pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu berpusatkan pelajar di institusi pengajian tinggi: Pelaksanaan dan Penerimaan Pelajar. Jurnal Personalia Pelajar*, 18 (1).
- Bulbul, Y. (2010). *Effects of 7E learning cycle model accompanied with computer animations on understanding of diffusion and osmosis concepts*. Middle East Technical University
- Creswell, J.W. (2008). *Education research: planning conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. 3rd Edition, Perason/ Merril Prentice Hall.
- Colburn, A. (2000). Defines inquiry and inquiry-based instruction. *Sciene Scope*, 23 (6), 44
- Gay, L. R., Mills, G. E., & Airasian, P. (2006). Educational research competencies for analysis and applications. Columbus Merrill Greenwood.
- Haris Fazilah KassiM (2002). *Masalah menulis karangan di kalangan pelajar tingkatan empat: Satu Kajian Kes. Sarjana Pendidikan*. Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Mohd Paris Salleh. (2016). *Model pengajaran M-Pembelajaran berdasarkan kaedah inkuiiri mata Sejarah peringkat menengah*. Tesis Sarjana. Universiti Malaya.
- Masha Smallhon, Jeanne Young, Narelle Hunter & Karen Burke Da Silva (2015). *Inquiry-based learning to improve student engagement in large first year topic*. Flinders University, Adelaide, Australia, 6 (2), 65-71.
- Marohaini Binti Yusof (2004). *Menjalani penyelidikan kualitatif: Isu-isu perkaedahan*, Universiti Malaya Repository.

- Masyuniza Yunos (2015). Hubungan sikap dan persepsi murid terhadap pembelajaran Bahasa Melayu dengan kemahiran abad ke-21. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 5(2), 22-30.
- Othman Mohamed (2001). *Penulisan tesis dalam bidang sains sosial terapan*. Universiti Putra Malaysia
- Oxford Advance Learner'Dictionary (1995). Oxford University Press.
- Opara, Jacinta Agbarachi dan Nkasiobi Silas Oguzor. 2011. Inquiry instructional method and the school Science curriculum. *Journal of Social Science*, 3 (3), 188-189.
- Pranee Liamputpong (2009). *Kaedah penyelidikan kualitatif*, Edisi Ketiga. Terjemahan Haliza Mohd Riji dan Shamsudin Ahmad, Universiti Putra Malaysia Press.
- Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM): 2013-2025. Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Peter, O. I., Abiodun, A. P. & Jonathan, O. O. (2010). Effect of constructivism instructional approach on teaching practical skills to mechanical-related trade students in Western Nigeria technical colleges. *International NGO Journals*, 5 (3), 59-64.
- Rodger W. B. (2009). *The BSCS 5E Instructional model and 21st century skills*. National Academic Board on Science Education.
- Roselan Baki (2003). *Kaedah pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu*. Karisma Publications.
- Siti Zabidah (2006). *Kesan pendekatan penyebatian kemahiran berfikir kreatif dalam pengajaran karangan deskriptif dan karangan imiginatif dalam kalangan pelajar Tingkatan IV*, LB1591.5.M2 S623 2006 f rb. Publisher 8 August 2006.
- Sund & Trowbridge (1973). *Teaching Science by inquiry in the secondary school*. Columbus: Charles E. Merill Publishing Company. Suparno, P. 1997.
- Vera Septi Andrini (2016). The effectiveness of inquiry learning method to enhance students' learning outcomes: A theoretical and empirical review. *Journal of Education and Practice*, 7(3).
- Yahya Othman, Dk. Suzanawaty Pg. Osman (2014). Keupayaan menguasai kemahiran menulis melalui pembelajaran berasaskan projek nilam dalam penulisan berbentuk risalah di sekolah rendah. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 4, Mei 2014.
- Winnie Sim Siew Li & Mohamad Yusof Arshad (2015). Inquiry practices in malaysian secondary classroom and model of inquiry teaching based on verbal interaction. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 12, 151-175.
- Zamri Mahamod (2014). *Inovasi P&P dalam Pendidikan Bahasa Melayu*. Universiti Pendidikan Sultan Idris, Tanjung Malim, Perak.